

**OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ
POWIATU WEJHEROWSKIEGO
ZA 2023 ROK**

Wejherowo, marzec 2024 r.

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU WEJHEROWSKIEGO

Podstawa prawna: art. 16 a ustawy o pomocy społecznej (t.j. Dz. U z 2023 r. poz. 901)

Ocena zasobów pomocy społecznej sporządzona za rok 2023 dla Powiatu Wejherowskiego, została dokonana w oparciu art. 16 a ustawy o pomocy społecznej i dotyczy realizacji zadań powiatu w obszarze szeroko rozumianej pomocy i polityki społecznej.

Zgodnie z art. 16a ust 4 organ wykonawczy jednostki samorządu przedstawia odpowiednio radzie, gminy, powiatu ocenę, która stanowić ma podstawę planowania budżetu na kolejny rok w tym obszarze.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada obowiązek sporządzania przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie oceny zasobów pomocy społecznej. Zasoby pomocy społecznej na poziomie powiatu obejmują w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej.

Ocena zasobów pomocy społecznej obejmuje także osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład ilościowy.

W 2023 roku podejmowano i realizowano na bieżąco zadania wynikające m.in. z:

- ✚ ustawy z dnia 12 marca 2004 roku, o pomocy społecznej,
- ✚ ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ✚ ustawy z dnia z dnia 27 sierpnia 1997 roku, o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ✚ ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Analiza zasobów pomocy społecznej w powiecie wejherowskim.

Szczegółowe dane dotyczące liczby świadczeniobiorców, form udzielonego wsparcia omówione zostały w rocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie oraz sprawozdaniu z efektów pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia w zakresie pomocy społecznej i pieczy zastępczej w powiecie w 2023 roku tworzyły:

- ✚ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie,
- ✚ Dom Pomocy Społecznej w Wejherowie ul. Przebendowskiego 1
- ✚ Dom Pomocy Społecznej w Strzebielinku,
- ✚ Dom Pomocy Społecznej w Wejherowie prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego a' Paulo,
- ✚ Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Stowarzyszenie „Przystanek”, do 30.09.2024 roku,
- ✚ Środowiskowy Dom Samopomocy z siedzibą przy ul. Krasieńskiego 2 w Wejherowie”, od 01.10.2024 roku,
- ✚ Warsztat Terapii Zajęciowej im. św. Faustyny w Rumi prowadzony przez Caritas Archidiecezji Gdańskiej,
- ✚ Warsztat Terapii Zajęciowej w Wejherowie prowadzony przez Fundację „Esco” z siedzibą w Wejherowie,
- ✚ Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Fundację „Szczęśliwa Rodzina” w Bojanie,
- ✚ Warsztat Terapii Zajęciowej w Lubiatowie prowadzony przez Fundację „Mimo Wszystko” w Lubiatowie,

- ✚ Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Rumi prowadzona przez Stowarzyszenie „Rodzinny Gdańsk”,
- ✚ Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Gdyni prowadzona przez Fundację „Rodzina Nadziei”,
- ✚ Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Luzinie prowadzona przez Fundację „Rodzina Nadziei”,
- ✚ Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Wejherowie prowadzona przez Fundację „Rodzina Nadziei” do dnia 02.01.2023 roku,
- ✚ Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Rumi „Dom pod Lawendami” prowadzona przez Fundację dla Rodziny „Ogniska Nadziei”,
- ✚ Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza typu specjalistycznego w Rumi „Dom w Janowie” prowadzona przez Gdańską Fundację innowacji Społecznych,
- ✚ Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie Ognisko Wychowawcze im. K. Lisieckiego „Dziadka” nr 1 w Rumi ul. Ślusarska 4,
- ✚ Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie Ognisko Wychowawcze im. K. Lisieckiego „Dziadka” nr 2 w Rumi ul. Ślusarska 4 A,
- ✚ Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie Ognisko Wychowawcze im. K. Lisieckiego „Dziadka” nr 3 w Rumi ul. Ślusarska 4B,
- ✚ Dwa mieszkania chronione w Wejherowie.

Powiat w roku sprawozdawczym ogłaszał otwarte konkursy ofert na prowadzenie placówki typu rodzinnego z uwagi na niewystarczające zasoby w pieczy zastępczej, żaden podmiot uprawniony do prowadzenia takiej placówki nie stanął do konkursu.

Na terenie powiatu wejherowskiego w 2023 roku funkcjonowało, 27 domów pomocy społecznej oraz placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, z czego 24 z nich to placówki niepubliczne prowadzone przez osoby fizyczne i zarejestrowane przez wojewodę i posiadające zezwolenie wojewody na prowadzenie tego typu działalności oraz jedna placówka prowadzona na zlecenie Powiatu przez Zgromadzenie św. Wincentego a Paulo. Placówki te zapewniają opiekę 1361 osobom chorym, starszym i niepełnosprawnym.

Wsparcie osób niepełnosprawnych zapewniały również 4 niepubliczne warsztaty terapii zajęciowej w Rumi, Wejherowie, Bojanie i Lubiawie, które przeznaczone były dla 118 osób niepełnosprawnych. W 2023 roku liczba miejsc dla uczestników zajęć uległa zmniejszeniu. Z uwagi na zmianę struktury Centrum Pomocowego Caritas w Rumi przy ul. Gierosa 8a, z dniem 1 lutego 2023 roku zmniejszono liczbę uczestników WTZ w Rumi o 15. Swoją działalność do 30.09.2023 roku kontynuował również środowiskowy dom samopomocy z siedzibą w Wejherowie dla 15 uczestników. Ośrodek wsparcia dziennego jakim dysponował Powiat w ramach umowy zawartej ze Stowarzyszeniem „Przystanek”, nie zabezpieczał w pełni potrzeb mieszkańców, dlatego też Powiat podjął decyzję o adaptacji budynku przy ul. Ofiar Piaśnicy w Wejherowie (obecnie Krasińskiego 2) tak aby mógł zostać przeznaczony dla osób z niepełnosprawnościami zgodnie z wymogami przewidzianymi dla środowiskowych domów samopomocy.

Rada Powiatu Wejherowskiego uchwałą nr VI/XL/552/23 z dnia 16 czerwca 2023 r. postanowiła o utworzeniu z dniem 1 października 2023 r jednostki organizacyjnej Powiatu Wejherowskiego – Środowiskowego Domu Samopomocy w Wejherowie przy ul. Krasieńskiego 2. Dom ten dysponuje 50 miejscami dla osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną, osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia psychiczne oraz dla osób ze spektrum autyzmu i niepełnosprawnościami sprzężonymi (typ B, C i D).

Instytucjonalną pieczę zastępczą na potrzeby Powiatu zapewniały 2023 roku trzy placówki publiczne oraz pięć placówek niepublicznych. Zasoby Powiatu w tym zakresie pozwalały na objęcie całodobową opieką i wychowaniem 102 dzieci i nie zabezpieczały wszystkich potrzeb w tym zakresie, co skutkowało umieszczeniem dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza powiatem wejherowskim. W powiecie brakuje rodzinnych form pieczy zastępczej w tym specjalistycznych dla dzieci i młodzieży ze specjalistycznymi potrzebami opiekuńczo – wychowawczymi. W 2023 roku nie było możliwości na wykonanie wszystkich wydanych przez sąd postanowień, wobec tego współpracowano w gminami, policją i kuratorami w zakresie monitorowania środowisk rodzinnych dzieci. W pierwszej kolejności zabezpieczano dzieci, którym groziło niebezpieczeństwo utraty zdrowia lub życia.

W 2023 roku funkcjonowały także 2 mieszkania chronione dla 6 usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej usytuowane na terenie miasta Wejherowa.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie, realizując zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych udzielało dofinansowania do likwidacji barier funkcjonalnych, zaopatrzenia w niezbędny osobom niepełnosprawnym sprzęt rehabilitacyjny oraz środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne, pobytu osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych, których celem było podniesienie funkcjonowania społecznego osób niepełnosprawnych, oraz udzieliło dofinansowania dla organizacji pozarządowych, które statutowo zajmują się problematyką i wsparciem osób niepełnosprawnych do organizowanych przez nie przedsięwzięć o charakterze kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym.

Ponadto Powiat realizował za pośrednictwem PCPR, programy celowe finansowane ze środków PFRON: pn. „Aktywny Samorząd” oraz „Wyrównywanie różnic między regionami III”.

Ponadto realizowano program opieki wychowawczej dla osób z niepełnosprawnościami oraz członków ich rodzin oraz program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” finansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego. Powiat przystąpił również do realizacji programu Samodzielność - Aktywność – Mobilność.

Na terenie powiatu wejherowskiego funkcjonowało kilkadziesiąt organizacji non-profit, działających na rzecz osób niepełnosprawnych. W 2023 roku dofinansowano 27 wniosków dla organizacji pozarządowych.

Środki finansowe w zł na wydatki w pomocy społecznej (zadania własne i zlecone)

Wyszczególnienie	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
OGÓLEM			
Ogółem działy			
852 – Pomoc społeczna			
Placówki opiekuńczo – wychowawcze wydatki ogółem	7 535 234 zł	9 079 829 zł	11 657 124 zł
Domy Pomocy Społecznej	16 302 483 zł	18 598 119 zł	22 361 354 zł
Ośrodki wsparcia*	365 922 zł	418 237 zł	1 172 719 zł
Rodziny zastępcze	11 849 375 zł	11 680 594 zł	12 822 553 zł
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2 194 712 zł	2 475 263 zł	2 749 997 zł
Specjalistyczne poradnictwo	379 650 zł	354 113 zł	276 065 zł
853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej			
Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych**	317 331 zł	383 355 zł	406 002 zł
Zespoły orzekania o niepełnosprawności	753 287 zł	880 513 zł	1 104 349 zł

*W 2023 roku uwzględniono koszty inwestycyjne uruchomienia ŚDS przy ul. Krasińskiego 2

**dotyczy 10% dotacji powiatu wejherowskiego w kosztach działalności WTZ

Powyższe środki finansowe zapewnione przez Powiat przeznaczone były na zadania własne oraz zlecone z zakresu pomocy społecznej i pieczy zastępczej.

Rekomendacje dla oceny zasobów pomocy społecznej powiatu wejherowskiego.

Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok dokonano na podstawie zrealizowanych zadań w zakresie polityki społecznej w powiecie.

Powiat podejmuje szereg działań związanych z aktywizacją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych, współpracuje w tym zakresie z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizując programy celowe i Funduszu Solidarnościowego oraz dofinansowuje likwidację barier funkcjonalnych, uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym.

Zapewnia niezbędne środki finansowe na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej, rehabilitacji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania przemocy. Udziela wsparcia merytorycznego podmiotom działającym w obszarze pomocy społecznej i pieczy zastępczej stwarzając warunki współpracy na rzecz polityki społecznej na płaszczyźnie gmin i powiatu.

Ponadto realizuje zadania w zakresie ochrony rodzin i osób w związku z przemocą w rodzinie. Tworzy lokalny system wsparcia we współpracy z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej gmin i powiatu, placówkami oświatowymi i policją.

Zapewniano dzieciom bezpieczeństwo i opiekę w instytucjonalnych i rodzinnych formach pieczy zastępczej. Niewystarczająca jest nadal oferta pomocowa gmin w zakresie wsparcia rodziny, ponieważ nadal rośnie wskaźnik umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej, liczba zatrudnianych asystentów rodzin pozostaje na tym samym poziomie, gminy nie

wykorzystują katalogu możliwości danego im przez ustawodawcę aby skutecznie wspierać rodziny w wypełnianiu funkcji rodzicielskich.

Niezbędne jest kontynuowanie działań skierowanych do usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej poprzez udzielanie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych tj. np. udzielenie świadczeń na częściowe pokrycie kosztów najmu mieszkania na wolnym rynku, pomoc w uzyskaniu mieszkania z zasobów gmin.

Kolejnym kierunkiem w polityce społecznej powiatu, konieczny jest dalszy intensywny rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, w celu objęcia pomocą dzieci i młodzieży kierowanych na mocy postanowień sądu do pieczy zastępczej oraz wdrożenie lokalnego planu deinstytucjonalizacji usług społecznych.

Rozszerzenie oferty wsparcia w zakresie całodobowych miejsc wsparcia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz mieszkań treningowych i wspomaganych dla osób wymagających wsparcia.